

D ů v o d y:

Stěžující si spolky snaží se doličiti, že měly zájem na tom, by byly bývaly jako účastníci přizvány k řízení, jež bylo zahájeno s opatrovníkem rozpuštěných spolků a Československým Červeným křížem za účelem schválení předání zlikvidovaného jmění rozpuštěných spolků, tím, že rekurující spolky činí si nároky na přenechání fondů, jež byly ve správě pobočného spolku rozpuštěného Zemského podpůrného spolku Červeného kříže, a že jim tudíž záleželo na tom, by fondy byly odevzdány někomu jinému, než tomu, kdo současně s nimi si činí na tyto fondy nároky a kdo tedy budoucně se může státi jejich odpůrcem, jak se také stalo. Než stěžovatelům nelze přisvědčiti. Po rozpuštění Zemského ženského pomocného spolku Červeného kříže a Spolku ošetřovatelek Červeného kříže a jejich poboček bylo u soudu zavedeno řízení, v němž byl pro rozpuštěné spolky ustanoven opatrovník a jehož účelem bylo pouze, by byly chráněny zájmy těchto rozpuštěných spolků při nastávajícím předání likvidačního jmění. To bylo též jediné úkolem ustanoveného opatrovníka, jenž se vyjádřil, že proti předání zlikvidovaného jmění ničeho nenamítá, když Československý Červený kříž prohlásil, že jmění zrušených spolků převezme se všemi aktivy a pasivy a že zajistí závazky jmenovaných spolků. Rekurující spolky nebyly tedy účastníky tohoto řízení, jsouce třetími osobami, jichž a zejména jichž jmění se netýkala ani likvidace ani řízení u soudu zavedené a jichž případné nároky na fonděch rozpuštěných spolků, podobně jako vůbec nároky třetích osob nemohly v tomto řízení jinak býti zabezpečeny, než jak se stalo. Zjišťování případných právních nároků třetích osob na části jmění rozpuštěných spolků nebylo úkolem tohoto řízení soudního, nýbrž úkolem likvidace a případně pozdějších sporů. Rekurující spolky přiznávají samy, že výhrada o zajištění neb splnění závazků zrušených spolků vztahovala se na povinnost úschovy, správy a vydání jmění fondů osobě oprávněné. Činí-li si však Čsl. Červený kříž též nároky na tyto fondy, jest věcí sporu, aby mezi ním a rekurujícími spolky byla tato sporná otázka vyřešena. Rozhodnutí a odůvodnění rekursního soudu poukazem na nedostatek předpokladu §u 9 nesp. říz. jest tedy správné a nutno mu přisvědčiti.

Čís. 6555.

Sprostředkovatelská smlouva.

Pro nárok sprostředkovatele na odměnu stačí, upozornil-li kupitele na předmět koupě a dal mu potřebné pokyny, jichž pak kupitel použil a věc koupil.

Kupovalo-li nemovitost více osob, nejsou povinny zaplatiti sprostředkovateli odměnu s o l i d á r n ě.

(Rozh. ze dne 9. prosince 1926, Rv I 613/26.)

Žalovaní dovolali se sprostředkovatelské činnosti žalující banky již v roce 1923, kdy šlo o koupi statku Antonína S-a v Š. Ke koupi nedošlo,

ježto Antonín S. se rozhodl, že statku neprodá. V roce 1924 upozornila žalující banka, zabývající se sprostředkováním po živnostensku, žalované, že v Š. jest na prodej jiný statek, patřící firmě O., připojila jeho popis a poukázala žalované, by se obrátili na Antonína S-a. Žalovaný dojel do Š. a obrátil se na Antonína S-a, jehož prostřednictvím vstoupil do jednání s firmou O. Jednání to, v němž zastupoval pak žalované notář Č., vedlo ku koupi statku žalovanými od firmy O. Žalobě banky o zaplacení provise procesní soud první stolice vyhověl a uvedl ke konci důvodů: Závazku svému nemůže se žalovaná strana vyhnouti poukazem na to, že, jak jest zjištěno, na dopisy banky neodpovídala a po uzavření koupě prostřednictvím notáře Č-a se proti požadavkům banky ohradila, když prokázaně použila sprostředkovatelských služeb banky, jež nejen že byly té intensity, by k uskutečnění koupě vedly, ale také skutečně neminuly se s úspěchem. Ježto z celého jednání, jak při koupi statku S-ova, tak i statku od firmy O. při každé příležitosti šlo na jevo, že žalovaní manželé zamýšlejí statek koupiti společně a žalovaný vždy vystupoval jako zákonný zástupce své manželky, pokud se sama osobně jednání nesúčastnila, nutno míti za to, že oba žalovaní stejnou měrou a nedílně přijali a použili sprostředkovatelské nabídky žalobkyně ze dne 31. března 1924 a jsou tudíž oba povinni rukou společnou a nerozdílnou zaplatiti žalobkyni, po živnostensku obchody sprostředkovatelské provozující, všeobecně přiměřenou odměnu 2% z ceny tržové. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil.

N e j v y š š í s o u d vyhověl dovolání žalovaných potud, že vyloučil solidarnost jich závazku.

D ů v o d y:

Pokud jde o právní stránku věci, připojuje se dovolací soud k názoru nižších stolic, že žalující banka vyvinula sprostředkovatelskou činnost takové intensity, že nelze jí upřítí zásluhu o uskutečnění obchodu. Při smlouvě sprostředkovatelské nebývá odměna přiměřenou oné námaze, kterou sprostředkovatel vyvinul zvlášť v tom kterém případě, ježto v odměně za jeden zdařený případ musí dosíci úhrady i za námahy a výlohy nezdařených případů a celého vedení podniku. Proto nezáleží na tom, že činnost žalující banky záležela jen ve sdělení, že jest statek O. doopravdy na prodej, a v udělení pokynů pro další jednání. Soudové nižších stolic pak správně dovodili, že v dalším chování se žalované strany, t. j. v použití oněch pokynů spatřovati jest po rozumu šu 863 obč. zák. mlčky učiněné přijetí nabídky sprostředkovatelské. Se zásadou poctivosti a věrnosti dle šu 863 obč. zák. a čl. 279 obch. zák. v právním životě platící, by se nesrovnávalo, kdyby měl sprostředkovatel přijíti o odměnu, kdyby mu druhá strana sice přímo neodpověděla, ale přes to použila cenných pokynů jí daných, a kdyby po té platiti mělo pozdější její prohlášení dokonce jen vůči třetím osobám, že si sprostředkovatelské činnosti, — k níž ostatně již došlo, — nepřeje a že objekt kupuje jen za předpokladu, že s tím sprostředkovatel nemá co činiti.

Za to jest dovolání přiznati úspěch, pokud jde o solidárnost závazku. Ani přijetí služeb sprostředkovatelských ani koupě reality není obchodem na straně žalovaných, pročez vzhledem k čl. 277 a 280 obch. zák. nelze solidárnost závazku opíratí o předpisy obchodního zákona. Dle §u 889 a 890 obč. zák. nepředpokládá se solidárnost závazků peněžních. Jest připustiti, že vzájemné plnění žalující strany bylo nedílné. Ale ani při této povaze tohoto plnění nelze závazek druhé smluvní strany pokládati za solidární. Jde o plnění peněžní, odměna měla se platiti v procentech kupní ceny, a poněvadž každý žalovaný jest pouze kupitelem ideální polovice z poměru spoluvlastnického na straně kupitelově, nelze ještě dovozovati solidárnost závazku ze smlouvy sprostředkovatelské. Ani z povahy věci nelze solidárnost závazku žalovaných dovoditi. I bylo proto dovolání vyhověti pouze tak, že vyloučena solidárnost závazku žalovaných jak ohledně hlavního nároku, tak i ohledně úroků a útrat.

Čís. 6556.

Třebas nebyly zadány restaurační práce na kostele náboženské matice konkurenčním řízením, jest povinností státu, by je zaplatil, lze-li míti z okolností za to, že provedení prací dodatečně schválil.

(Rozh. ze dne 9. prosince 1926, Rv I 633/26.)

Žalující stavitel domáhal se na československém státu zaplacení za restaurační práce, jež provedl na kostele sv. Ducha. Žalovaný stát namítl mimo jiné, že není ku sporu pasivně oprávněn, ježto patronkou kostela sv. Ducha jest náboženská matice, jež ostatně již svým platebním závazkům jako patronka kostela vyhověla a že zaplatiti zažalovaný zbytek jest povinností přífařenců. O b a n i ž š í s o u d y uznaly žalobní nárok důvodem po právu, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Jest zjištěno, že žalobce prováděl práce za dozoru a dle poukazů úředníků zemské správy politické a že k provádění prací byl vyzván stavebním radou N-em. Souhlasiti nelze s tvrzením odvolání, že ministerstvo školství a národní osvěty neschválilo dodatečně provádění a zadání prací, když jest zjištěno, že zakázalo sice provádění další restaurace, ale toliko s výjimkou prací nutných a souvisejících s pracemi již provedenými a že orgán zemské správy politické rozsah prací těch sám určoval. Tím ministerstvo schválilo mlčky a nepřímou to, co bylo již provedeno, a přímo to, co bylo prováděno potom podle pokynů jeho zástupce. Dále jest zjištěno, že k nařízení ministerstva byly provedené práce přezkoumány a kolaudovány, jakož i že účet byl přezkoušen a upraven orgány státní správy a jeho číselná výše určena, uznána a částečně zaplacená. V tomto jednání nelze logicky shledati nic jiného, než schválení zadaných a provedených prací a jich převzetí orgány k tomu kompetentními. I kdyby tedy, jak se tvrdí, byl stavební rada N., když poukázal žalobce, aby práce prováděl, překročil meze své pravomoci, takže by jeho jednání dle zásady §u 1016 obč. zák. nezavazovalo stát, vznikl závazek státu dle téhož předpisu zá-